

ТЕХНОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ, ПОБУДОВАНА НА СИСТЕМІ ШКІЛЬНОГО ФІЗИЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Теперішній час у нас часто називають перехідним або інноваційним. В освіті це проявляється постійним декларуванням відходу від традиційного навчання та появою нових технологій навчання. Загально визнаного визначення поняття “педагогічна технологія” немає. При системному підході технологія навчання трактується як системний спосіб організації діяльності вчителя й учнів у процесі навчання... [3, с. 15]. “... це модель спільної роботи вчителя й учнів з планування, організації та проведення реального процесу навчання за умови забезпечення комфортності для всіх суб’єктів освітньої діяльності” [2, с. 8]. Педагогічна технологія пропонує “проект навчального процесу, який зумовлює зміст, методи і форми навчально-пізнавальної діяльності учня” [1, с. 69]. Педагогічні технології у системі особистісно орієнтованого навчання повинні враховувати особливості індивідуального розвитку учня, орієнтуватися на розвиток особистості, його здібностей, реалізувати учіння як індивідуальну діяльність школяра, оскільки особистісно орієнтований підхід характеризується визнанням індивідуальності, самобутності, самоцінності кожної дитини, її розвитку не як колективного суб’єкта, а перш за все як індивіда, наділеного своїм неповторним суб’єктивним досвідом [8, с.5]. Особистісно орієнтоване навчання “передбачає формування цілісної особистості, яка усвідомлює свою гідність і поважає інших людей” [4, с. 83].

Однією з причин низької ефективності практичної педагогіки є те, що ні учень, ні учитель найчастіше не можуть взаємно вибирати один одного. Важливість впровадження педагогічних технологій у навчальний процес пов’язана перш за все з можливістю зменшення завдяки ним залежності учня від умінь, майстерності, особливостей характеру та досвіду свого учителя. Для цього навчання має стати технологічним процесом. Відомі критерії технологічності: концептуальність, системність, керованість, ефективність, відтворюваність та конструктивність, що полягає у розкритті змісту і характеру нормативної діяльності учителя, спрямованої на розв’язання дидактичних завдань уроку засобами конкретної технології [1; 2].

Для реалізації особистісно орієнтованого навчання в рамках сучасної критичної суб’єкт-суб’єктної педагогіки створено модель процесу навчання фізики в основній школі з використанням системи шкільного фізичного експерименту (ШФЕ) як головного дидактичного засобу управління, побудована на основі діяльнісної інтерпретації параметра навчального часу; визначено основні показники цієї моделі для створення конкретних технологій, спрямованих на інтенсифікацію навчання фізики у 7-8 класах; розроблена методика структурування навчального матеріалу з фізики за допомогою узагальнених (теоретичних і експериментальних) змістових одиниць; створено відповідні дидактичні матеріали й навчальні посібники для роботи за інтенсивною технологією: робочі зошити з фізики для 7 і 8 класів; посібник для вчителя “Фізика в дослідах” для 7 класу [5 – 7]. Пропонована модель процесу навчання фізики, побудована на суміщенні в часі діяльності учителя й учня, забезпечує значно глибшу індивідуалізацію й особистісну зорієнтованість навчання завдяки різній швидкості

подачі нових завдань (змістових одиниць) для роботи учнів із різним індивідуальним темпом виконавської діяльності. Перспективу вбачасмо у розробці структури педагогічної технології згідно запропонованої моделі, відповідно структурованих навчальних посібників (збірників завдань, робочих зошитів) і підручників, розробці комп'ютерних навчальних програм.

Література:

1. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). – Х.: Скорпіон, 2000. – 120 с.
2. Гришина Т.В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи. – Харків: Вид. група "Основа", - 2003. – 96 с.
3. Іваницький О.І. Класифікація технологій навчання фізики// Фізика та астрономія в школі. – 2002. – № 5. – С. 15-19.
4. Сілков В.В. Деякі аспекти впровадження технології особистісно-орієнтованого навчання // Теорія та методика вивчення природничо-математичних і технічних дисциплін. – Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет. – 2000. – Вип. 2. – С. 65–69.
5. Швай Р.І. Фізика в дослідях. Зошит для лабораторних та практичних робіт. 7 клас. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002.- 80 с.
6. Швай Р.І., Гірний О.І., Фізика 7. Робочий зошит. – Львів: ВНТЛ, 1999. – 88 с.
7. Швай Р.І., Гірний О.І. Фізика 8. Робочий зошит.- Львів: ВНТЛ, 2000. – 116 с.
8. Якиманская И.С. Личностно ориентированное обучение в современной школе. – М.: Педагогика, 1996. – 96 с.

О.М. Лопатнюк

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Україна як одна з великих Європейських держав знаходиться на етапі демократизації соціальних інститутів на шляху інтеграції до світового співтовариства. Освіта є провідною проблемою, яка має розв'язуватися на засадах демократичного суспільства.

На сьогодні особистісний підхід до навчання вважається інноваційним. Поняття інновація стосується не тільки розробки і запровадження нового змісту освіти, нових педагогічних технологій, але і, перш за все, зміни стилю педагогічного мислення, образу діяльності педагога, його системи взаємовідносин з учнями. Міністр освіти і науки, доктор філософських наук, академік В.Г.Кремень, говорить про "зміну вектора" в освіті, маючи на увазі її особистісну спрямованість.

Вітчизняним вченим С.І.Подмазіним мету особистісно зорієнтованої освіти сформульовано таким чином: "Мета особистісно зорієнтованої освіти полягає у створенні оптимальних умов для розвитку і становлення особистості як суб'єкта діяльності і суспільних відносин до ієрархічної системи гуманістичних особистісних цінностей".

Сьогодні ми маємо всі підстави говорити про становлення парадигми особистісно орієнтованої освіти, причому мова йде не тільки про розробку теоретичної моделі, проведення відповідних досліджень, але й про процес швидкого впровадження досягнень науки в практику, а інколи, навіть, про